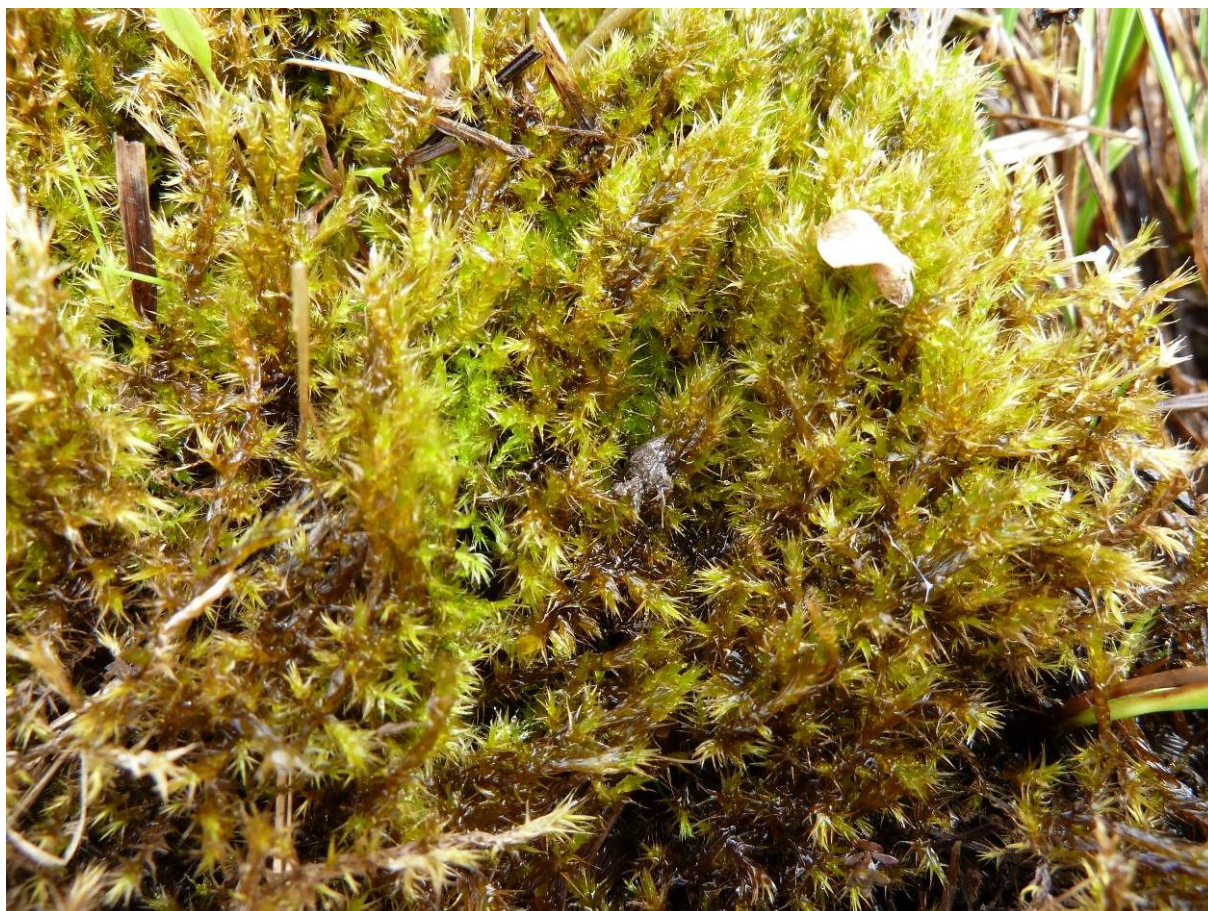

Rašeliništní mechorosty Českomoravské vrchoviny

Táňa Štechová, Eva Holá, Alžběta Manukjanová

výsledky 2016-2017

Drepanocladus polygamus (zelenka mnohosnubná)

Porost *Drepanocladus polygamus* (PR Na Oklice). Foto: E. Holá.

Středně velký mech, který roste spíše v rozvolněných polštářích či vtroušeně mezi dalšími mechorosty. Na rozdíl od většiny druhů tohoto rodu nejsou jeho lodyžky zpravidla hákovitě zakřivené a nemají jednostranné listy. Lodyžní listky jsou naopak často kostrbatě odstálé, takže druh svým vzhledem připomíná slatiništní mech *Campylium stellatum*, od kterého jej ale lze snadno rozlišit na základě přítomnosti žebra sahajícího alespoň do poloviny listků. Vyhledává **trvale vlhká stanoviště s mírně kyselou až neutrální reakcí**, roste na rašelinných loukách, rašeliništních nebo při zrašeliněných okrajích rybníků.

Kategorie ohrožení (VU / rEN)

Drepanocladus polygamus je **vzácným druhem v celé České republice**, takže je možná v celorepublikovém červeném seznamu jeho ohrožení podceňeno. Na ostatních lokalitách v ČR však najdeme i velké populace druhu, zatímco **na Českomoravské vrchovině jsou jeho populace velmi malé**. *D. polygamus* je zřejmě často přehlíženým druhem, proto se dá předpokládat, že počet jeho lokalit je mírně vyšší, než je v současné době známo.

Rozšíření

Druh je rozšířen v nižších až středních polohách celé České republiky. Nebylo zaznamenáno, že by byl v některé oblasti výrazně hojnější než jinde. **Celkově je známo do 20 lokalit druhu, 4 z nich jsou na území Českomoravské vrchoviny**. Druh zde roste ve Žďárských vrších v **PR Řeka**, dále byl nalezen na Jihlavsku v **PR Na Oklice a EVL Zhejral** a na Pelhřimovsku na rašelinných loukách u obce **Vlásenice**. Na prvních dvou lokalitách byl zaznamenán v počtu cca 3 rozvolněných trsů o velikosti několika dm², na druhých dvou lokalitách byly nalezeny pouze desítky lodyžek.

Ohrožující faktory a péče o lokality

Jedná se o **konkurenčně slabý druh, který při změnách podmínek na stanovišti (zvýšení obsahu živin, pokles hladiny spodní vody, nevhodný management nebo jeho absence) ustupuje silnějším druhům**. Lokality vyhlášené jako MZCHÚ jsou pravidelně obhospodařovány, **rašelinné louky u Vlášenic jsou bohužel bez managementu**. Kromě pravidelného kvalitního managementu (každoroční kosení na nízké strniště, důkladné vyhrabání a včasné odklizení biomasy, likvidace náletových dřevin) je vhodné v bezprostřední blízkosti druhu provádět ruční vyhrabání konkurenčně silnějších mechorostů a odstranění trsnatých trav a ostříc.

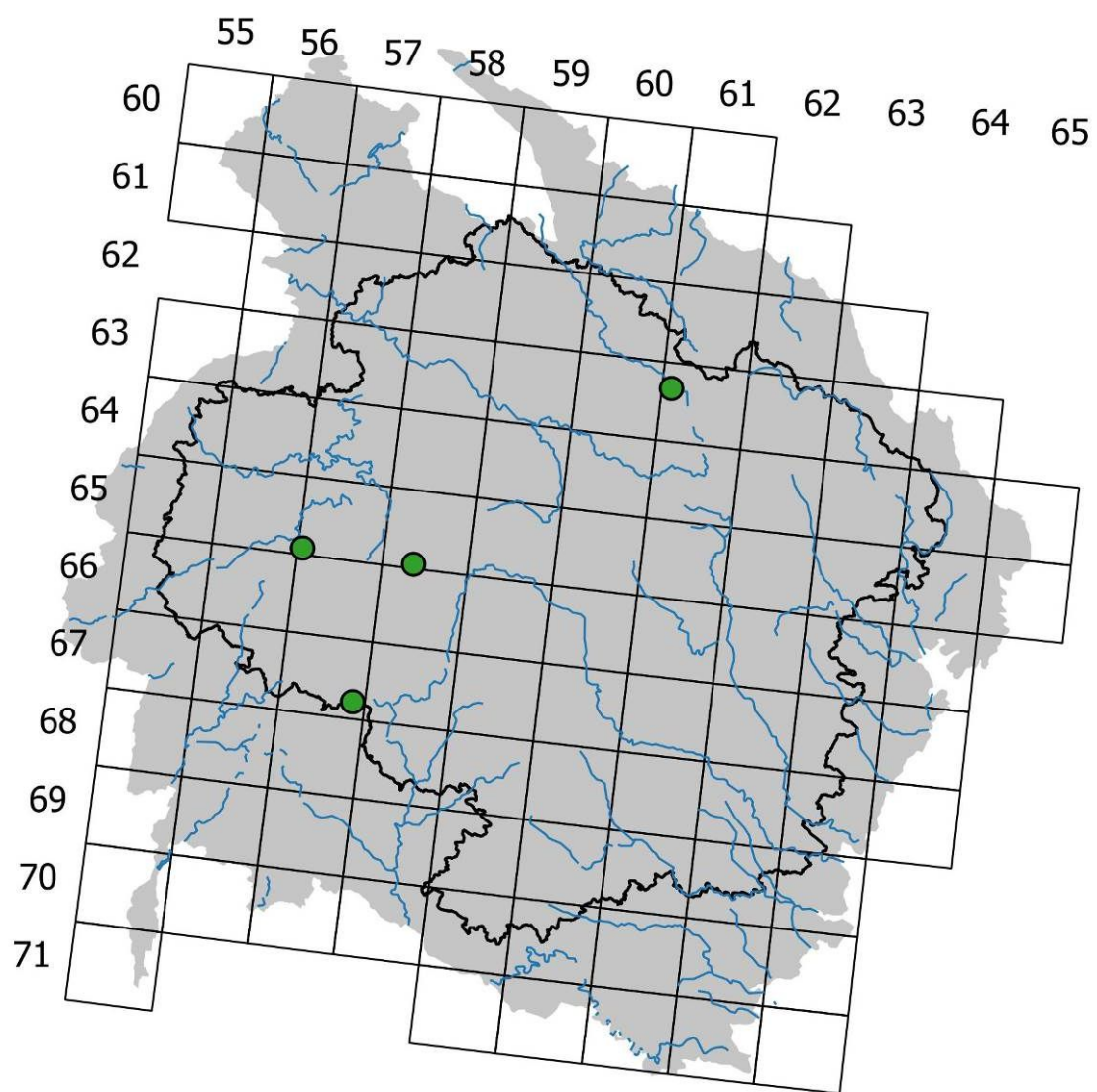
Seznam recentních lokalit

Českomoravská vrchovina – lokality v Kraji Vysočina:

Hluboká u Krucemburku: PR Řeka, komplex slatinných luk 0,5 km SSZ od středu obce, 560 m n. m. (49°40'02"N, 15°51'08"E); **Klátovec:** EVL Zhejral, komplex rašelinných luk okolo rybníka Zhejral 0,8–1,6 km V od středu obce, 675–695 m n. m. (49°13'19"N, 15°18'35"E); **Milíčov:** PR Na Oklice, rašeliniště na pramenech Milíčovského potoka, cca 1 km SSV od středu obce, 660 m n. m. (49°24'20"N, 15°23'39"E); **Vlásenice u Pelhřimova:** Za Stráží, zbytek z rozsáhlých rašelinných luk nad rybníkem, 1,4 km JV od středu obce, 570 m n. m. (49°24'31"N, 15°10'34"E).

Seznam historických lokalit

Historické rozšíření tohoto druhu nebylo v rámci projektu zpracováno. *D. polygamus* je determinacně obtížným druhem, který v minulosti nebyl příliš často rozlišován a i dnes je řadou bryologů přehlížen. V dostupné historické literatuře nebyly o výskytu druhu na území Českomoravské vrchoviny nalezeny žádné zmínky, také v herbářových sbírkách Muzea Vysočiny v Jihlavě nejsou žádné položky *D. polygamus* uloženy. Sběry druhu z tohoto území by potenciálně mohly být uloženy v Brněnském zemském muzeu, kde však revize z časových důvodů neproběhla – možností záměny za jiné druhy jsou velmi časté a pravděpodobné, takže by při důkladné revizi musely být zkontrolovány také položky rodů *Campylium*, *Campyliodelphus* a *Pseudocampylium*.

Rozšíření *Drepanocladus polygamus*; zelený bod – recentní výskyt, černá linie – Kraj Vysočina, modrá linie – řeky, šedivá plocha – Českomoravská vrchovina.